

УДК 338; 69.003

Наталія Різник, асистент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ФОРМУВАННЯ БУДІВЕЛЬНИХ КЛАСТЕРІВ В РЕГІОНІ

Анотація. У дослідженні проаналізовано зарубіжний досвід функціонування кластерів та визначено переваги, які отримують підприємства від об'єднання в кластер. Сформовано умови, необхідні для ефективного формування будівельних кластерів в регіоні.

Ключові слова: будівельний кластер, умови формування будівельних кластерів в регіоні.

Nataliia Riznyk

CONDITIONS OF EFFECTIVE FORMATION BUILDING CLUSTERS IN THE REGION

Abstract. In research we analyzed international experience of functioning clusters and identified the benefits that enterprises receive from association in a cluster. Necessary conditions are defined for the effective formation of building a cluster in the region.

Keywords: building cluster, formation conditions of building clusters in the region.

В умовах глобальної економіки кластерна модель є однією з найефективніших форм досягнення конкурентних переваг. Аналіз світового досвіду функціонування будівельних кластерів та наукової літератури дозволив виділити ряд позитивних особливостей кластерних об'єднань:

- Кластери формулюють сприятливе середовище для впровадження результатів науково-дослідних робіт, стимулюють інноваційні процеси, сприяють обміну досвідом, формують досконалі інформаційні потоки внаслідок швидкого розповсюдження новинок серед елементів кластера. Співпраця в рамках кластера з науковими установами та вищими навчальними закладами сприяє практичній спрямованості наукових розробок та забезпечує інноваційний розвиток підприємств. Наявність в середовищі кластера стійких зв'язків та довіри між його учасниками створює умови ефективної інтеграції науки в інновації, а інновації в конкурентні переваги.

- Внаслідок кооперації великих, середніх та малих підприємств кластери створюють можливість акумулювати значні інвестиційні потоки, що дозволяє покращувати якість та конкурентоспроможність продукції. Залучення капіталовкладень є особливо важливим, зокрема для будівельних підприємств в умовах обмеженого іпотечного кредитування.

- Складові кластера взаємодоповнюють один одного завдяки проведенню ефективного сумісного маркетингу, рекламних кампаній, торгових ярмарок, просуванню на ринок продукції фірм-членів кластера.

- Кластер створює можливість спільних закупівель та продажу, надає доступ до спеціалізованих факторів виробництва і людських ресурсів та об'єднання усіх компонентів виробничого процесу, що в результаті позитивно впливає на собівартість продукції. Кооперація виробників та споживачів призводить до зниження витрат та появи ефекту масштабу.

- Кластери дозволяють краще визначити потреби ринку та скоректувати обсяги виробництва і номенклатуру продукції та послуг малих підприємств на ринки великих підприємств.

• Кластери сприяють кращій взаємодії покупців та продавців, полегшують взаємозв'язки з іноземними виробниками, створюють умови для нарощування експорту продукції та виходу на світові ринки. Кластери створюють сприятливіші умови для отримання грантів.

Проте впровадження кластерних структур у будівельний комплекс потребує економічної обґрунтованості можливостей та перспектив їх створення, наявності певних ресурсних, ринкових та соціальних умов.

На основі аналізу іноземного та вітчизняного досвіду функціонування будівельних кластерів, нами визначено ресурсні, ринкові та соціальні умови формування будівельного кластера на рівні регіону (рис. 1).

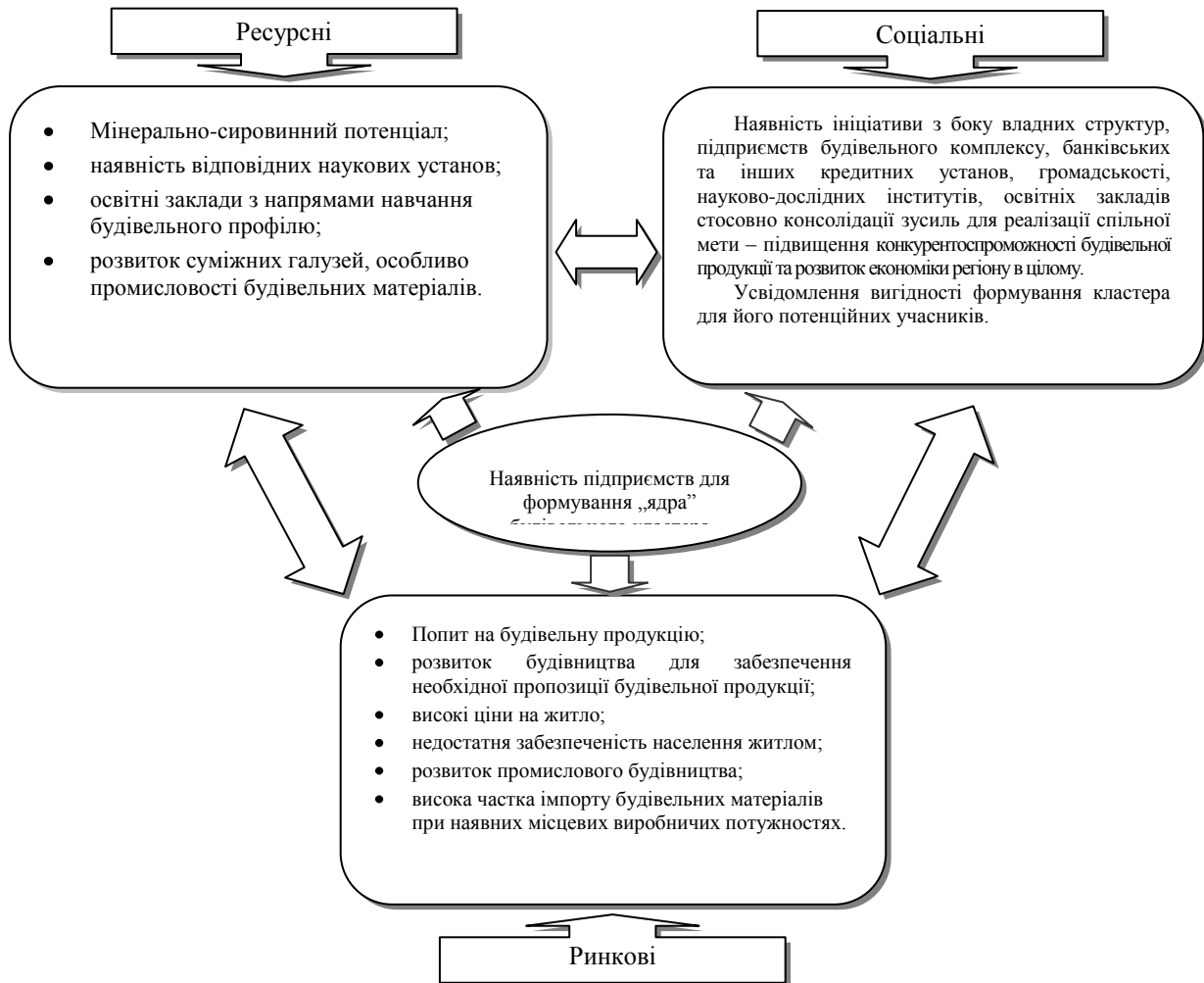

Рис. 1. Умови формування будівельного кластера в регіоні

Вважаємо, основою створення будівельного кластера є наявність підприємств, які б сформували „ядро” кластера. Переважно „ядро” будівельного кластера формують підрядні підприємства та підприємства промисловості будівельних матеріалів, які мають достатнє матеріально-технічне забезпечення та значну зацікавленість у підвищенні конкурентоспроможності власної продукції. Формування „ядра” є необхідною умовою ефективного функціонування будівельного кластера.

Наведені умови формування будівельного кластера в регіоні створюють основу для його заснування та ефективного розвитку в майбутньому. Якщо перші дві групи, ресурсні та соціальні умови, є обов'язковими для формування будівельного кластера, то третя група містить ряд чинників, наявність яких дає додатковий поштовх стосовно необхідності створення кластерів.